

L'OASIS DES ÂNES a.s.b.l.
DE EZELOASE

Ezelopvangcentrum
Goedkeuring n° HK30602748

Dossier

Het gebit van de ezel

Algemeenheden

Volgens de Donkey Sanctuary (UK) vormen gebitsproblemen de tweede meest voorkomende klinische aandoening bij ezels, na voetaandoeningen.

Bij zijn geboorte heeft de ezel nog geen tanden. De eerste melktanden (snijtanden en de voorkiezen) verschijnen vanaf de eerste week. De melktanden beginnen uit te vallen op de leeftijd van 2,5 jaar. Omstreeks de leeftijd van 5 jaar, heeft hij al zijn definitieve tanden, men telt tussen de 36 en 44 tanden, afhankelijk van het geslacht en het aantal overtollige tanden, <de zogenaamde wolfstanden en varkenstanden >.

De schedel van een ezel toont een soortspecifiek gebit.

Het gebit van de ezel is hypsodont, dat betekent dat zijn tanden gedurende heel zijn leven groeien en slijten tijdens het kauwen. Naarmate het leven van de ezel vordert, wordt de tand steeds verder uit zijn natuurlijke vorm geduwd. Dus een jong dier heeft lange tandwortels, terwijl, bij een senior, ze relatief kort zijn, gaan wiebelen en uiteindelijk uitvallen.

Leeftijd schatten via het gebit:

Bij paarden wordt de leeftijd regelmatig bepaald door de staat van de slijtage van de snijtanden (+/- nauwkeurig tot 15 jaar). Gezien de iets andere slijtage van de snijtanden van de ezel, is het schatten van de leeftijd minder precies dan bij het paard. De werkelijke leeftijd van de ezel wordt vaak onderschat.

Wat is de taak van de eigenaar?

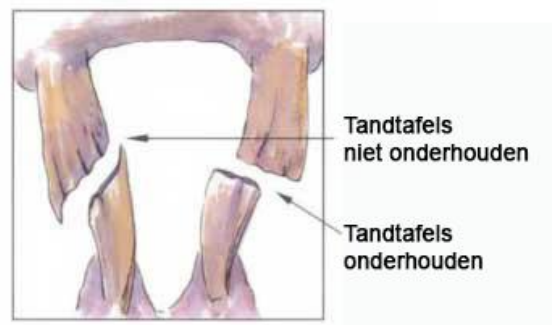
Om een goed gebit te behouden, moet de ezel beschikken over een aangepaste voeding, rijk aan vezels (hooi maar ook stro). Stro van goede kwaliteit heeft als voordeel dat het naar believen gegeven mag worden aangezien het minder voedzaam is dan hooi, dat men in beperkte hoeveelheden mag geven. Vergeet niet, dat de ezel van origine een planteneter uit warme semi-woestijngebieden is.

Zelfs als hij beschikt over aangepaste voeding, moet zijn gebit elk jaar gecontroleerd worden door een professionele paardentandarts.

Sterker nog, bij de ezel (net als bij het paard) is de bovenkaak 30% breder dan de onderkaak.

Dit veroorzaakt ' ontoereikende sluiting ' en daardoor kauwlijtage.

Als de wrijfvlaktes van twee tegenoverliggende kiezen niet evenredig afslijten, kunnen er haken ontstaan. Deze zijn scherp en kunnen zich zowel in de bovenkaak als ook in de onderkaak ontwikkelen. Dit gebeurt vaak op de voorvlakte van de eerste kies of de achterzijde van de laatste kies.

Er begint een vicieuze cirkel....

Hoe meer pijn de ezel zichzelf doet bij het kauwen, hoe meer hij zijn kauwbewegingen vermindert, hoe

meer hij zijn kauwbeweging vermindert, hoe minder hij zijn tanden gebruikt. Hoe minder hij zijn tanden gebruikt, hoe meer haken er verschijnen en hoe meer haken, hoe meer hij zich verwondt....

Wat is de taak van de eigenaar?

De ezel, van nature erg stoïcijns, heeft een erg hoge pijngrens en hij laat niet snel zien dat hij pijn heeft. Het is aan de eigenaar om zijn ezel goed te kennen, alert te zijn en goed op te letten op de kleinste verandering.

Wanneer er wonden aanwezig zijn, kunnen verschillende “symptomen” worden waargenomen.

Hij kan 'hamsteren' zoals men vaak zegt. Hij slaat de resten van de voeding, in de vorm van proppen gemaakt met speeksel, op aan de kant waar zijn verwonding zit (soort verband). Soms vindt men deze kleine proppen voorgekauwd voedsel op de grond.

Het is een alarmsignaal!

Een ezel die, wanneer hij eet of juist heeft gegeten, met zijn mond alle kanten op beweegt, is ook een waarschuwingsteken net als een slechte adem.

Zonder tussenkomst van een paardentandarts zal de ezel meer en meer pijn krijgen. Hij gaat langzamer eten. Als hij samen met andere ezels staat, gezien zijn trage kauwen, zullen de andere ezels sneller eten en een deel van zijn portie opeten. Het gevolg is een geleidelijk gewichtsverlies. Bij een ezel in goede conditie, is de eerste oorzaak van gewichtsverlies meestal tandproblemen, eerder dan een wormbesmetting. Als men niets onderneemt, verzwakt hij meer en meer totdat hij moeilijkheden heeft om op te staan...

In elk geval is **een jaarlijkse controle absoluut noodzakelijk**. Enkele specifieke aandoeningen vragen om nog vaker op te volgen.

Beter voorkomen dan genezen!

Wat zijn onze bevindingen in het opvangcentrum?

In ons opvangcentrum, moeten we vaststellen dat het grootste deel van de eigenaren onwetend is dat hun metgezel tandverzorging nodig heeft.

We vangen veel ezels in nood op, verzwakt en met verborgen gebreken, omdat ze geen enkele tandverzorging hebben gehad...of niet op de juiste manier.

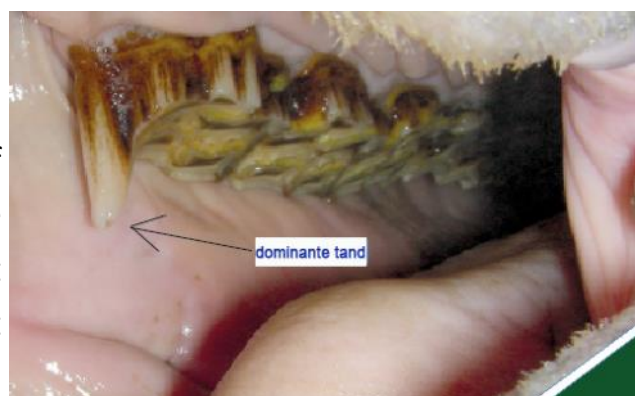
Het is beangstigend om vast te stellen, dat er heden ten dage in ons land, ezels sterven of euthanasie wordt toegepast, enkel omdat ze een tandprobleem hebben maar er niemand nauwkeuriger heeft gekeken.

Om de gebitstoestand van een ezel te controleren is het belangrijk om zijn mond te openen met een speciaal apparaat van ijzer, genaamd een mondklem (speculum), en met de hand in de mond van de ezel te voelen.

Met de vingers over de wangen wrijven om de staat van het gebit te controleren is absoluut nutteloos.

Het moet gezegd worden dat, in het geval van tandvervorming (trapsgewijs of golfvormig) het meestal mogelijk is de gebitsschade te corrigeren als de ezel niet te oud is en als hij elk jaar correct opgevolgd wordt, want vergeet niet, zijn tanden blijven groeien.

Als het gebit niet regelmatig wordt onderhouden, zullen er opnieuw gebreken optreden. Aan de andere kant, als de ezel voor het eerst de paardentandarts ziet bij zijn aankomst in het asiel (wat meestal het geval is) is de schade al aangericht en onomkeerbaar.

Hoe verloopt een bezoek van de paardentandarts?

De paardentandarts plaatst de mondklem (speculum) om de mond van de ezel te openen. Hij kan dan zonder risico met zijn hand de staat van het gebit controleren.

Als er een behandeling nodig is, gebruikt hij een elektrische rasp en/of frees om de haken af te vijlen. Het werk bestaat eruit om al die vervelende uitgroeiingen aan de

tanden weg te polijsten (haken en dominante kiezen hebben elk hun specifiek ongemak).

Zodra het werk voltooid is, is een normale uitlijning van de tandtafel en een goede sluiting verkregen.

Hoe verloopt een bezoek van de paardentandarts?

De tandarts verwijdert ook de tandsteen, als het nodig is, met een tang en hij eindigt met het spoelen van de

mond met schoon water. Als de ezel gewend is omgehanteerd te worden en hij vertrouwd is met zijn eigenaar, is het best mogelijk om hem zonder anesthesie/verdooving te behandelen. Aangezien de tanden gemaakt zijn om te slijten tijdens het kauwen, is de gevoeligheid niet hetzelfde als bij de mens. Er wordt niet gewerkt aan het levende deel van de tand, enkel aan het email, eventueel ook het tandbeen. Die delen zijn ongevoelig en groeien terug. Als de behandeling klaar is, wordt het mondstuk verwijderd en kan de ezel zijn dagelijkse bezigheden weer opnemen.

Als een tandverwijdering nodig is, is een verdooving aangewezen en enkel een dierenarts mag dit geven.

Attentie: Als een ezel een anesthesie heeft gehad mag hij daarna geen toegang hebben tot voeding (gras...etc) totdat hij volledig wakker is. Er bestaat een groot risico dat de voeding dan blijft steken in het spijsverteringskanaal met vaak erg zware gevolgen, soms dodelijk. Er gebeuren momenteel nog vaak teveel ongelukken van deze aard...

Hoe zit het met senior ezels?

← uitgevallen tanden (bereikten het einde van hun levensduur)

kleine restjes tandwortel

← afgesleten tanden zo glad als marmer

Senior ezels vanaf een bepaalde leeftijd (zeer verschillend van de ene ezel tot de andere) krijgen op een bepaald moment te maken met occlusie van de oppervlakten (delen voor het vermalen van voedsel worden glad, zoals marmer, zodat het vermalen van voedsel onmogelijk wordt) en als ze erg oud worden, gaan de tanden los zitten en vallen uit. In dat geval is een regelmatige behandeling van de paardentandarts nog meer nodig om de mond comfortabel te houden.

De kleine overgebleven haken (en/of scherpe randen na een tandbreuk) moeten uiterst voorzichtig worden gevijld (om wonden te voorkomen) om het loskomen van de tanden niet te versnellen. Als de tanden al loszitten, moeten ze voorzichtig worden getrokken, een loszittende tand is pijnlijk, Beter de tand te verwijderen voordat de ezel moeite heeft met eten en daardoor snel vermagert.

In dit stadium, moet men de voeding van de ezel helemaal aanpassen.

Oudere ezels moeten voorgemalen voedsel krijgen. Het ideale voedsel is dan Pré Alpin (gehakt hooi in brokjes geperst)

Brokjes Pré Alpin

Pré Alpin natgemaakt

Geweekte brokjes gemixt

Hoe zit het met senior ezels?

Het vervangt de portie hooi/gras. Men moet de Pré Alpin nat maken (lauw water, minimum 50/50) zodat het doorgeslikt kan worden zonder te kauwen, want door te kauwen wordt speeksel geproduceerd.

Als uw ezel al zijn tanden kwijt is en hij een goede aangepaste voeding krijgt, kunt u nog vele jaren van zijn aanwezigheid genieten.

Muriel

Artikel begeleid door Amélie Gérardon, paardentandarts +32 477 24 52 32

Conclusie

Op het gebied van gezondheid en voor alle levende wezens, blijft PREVENTIE van het allergrootste belang ! Manipulatie, dagelijkse verzorging en het navolgen van het gekregen advies kunnen ernstige toestanden en veel onnodig lijden vermijden !

Om ons financieel te helpen, kunt u:

♦ **Donateur worden van de vereniging door :**

- ⇒ Sponsoring van het opvangcentrum: minimum 5 euro per maand (via een doorlopende betalingsopdracht)
- ⇒ Peter- of meterschap van een ezel: minimum 15 euro per maand (via een doorlopende betalingsopdracht). Voor sommige ezels in het centrum is een individueel peter- of meterschap mogelijk omdat zij altijd in het opvangcentrum zullen blijven.
- ⇒ Doe een gift (of meerdere) via een bankoverschrijving.

Belastingaftrek zodra het totaal van uw giften minimum 40 euro per burgerlijk jaar bereikt.

Als donateur ontvangt u onze trimestriële nieuwsbrief dat u informeert over het leven in de Ezeloase en over de evolutie van onze pensioengasten.

- ♦ Stop een anonieme gift volgens uw middelen in onze urne/spaarpot in ons opvangcentrum of aan onze stand.
 - ♦ Stel een legaat op ten gunste van de Ezeloase (Ondernemingsnummer BE 0871.216.881).
-

Om ons te helpen, kunt u:

Vrijwilliger worden

Contact

Adres: L'Oasis des Ânes a.s.b.l.
Holstrée, 2 B - 4607 BOMBAYE

Ondernemingsnummer: BE 0871.216.881 RPM Liège

Bank BNP : IBAN : BE55 0014 4824 3544 BIC : GEBABEBB

Internet : www.loasisdesanes.be

E-mail : loasisdesanes@hotmail.com

Contact : Alette Thielen Ondervoorzitter 0483/40.20.58

Referentiepersoon : de paardentandarts

Artikel begeleid door
Amélie Gérardon, paardentandarts
tél.: +32 477 24 52 32

- .
- .
- .

Bibliografie

- . The Clinical Companion of the Donkey , The Donkey Sanctuary
- . The Clinical Companion of Donkey Dentistry, The Donkey Sanctuary
- . Les Cahiers de l'Âne